NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023 cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile și a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023 cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile și a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău, a fost elaborat de către Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Actul normativ a fost elaborat în temeiul pct. 7 din anexa la Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 158, art. 278), cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Proiectul de hotărâre a fost elaborat în scopul executării prevederilor pct. 3, 7, 10 și 18 din Anexa la Legii nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (în continuare Legea nr. 120/2022), adoptată de Parlament întru consolidarea securității energetice a țării.

Necesitatea promovării Proiectului de act normativ rezultă din conținutul scrisorii Unității Consolidate pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), nr. 11-2/759 din 17 august 2026, prin care a informat Ministerul Energiei despre faptul că, urmare a procesului de delimitare masivă a terenurilor, înregistrării și actualizării acestora în Registrul bunurilor imobile, au fost constatate modificări ale datelor cadastrale în raport cu unele bunuri imobile incluse în anexele Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023.

Modificările vizează, după caz, numărul cadastral, titularii dreptului de proprietate și suprafața bunurilor imobile, în special la capitolul bunurilor imobile care anterior nu au fost înregistrate sau ale căror date nu erau reflectate corespunzător în Registrul bunurilor imobile. Totodată, modificările propuse urmează să clarifice anumite aspecte identificate în Raportul Băncii Mondiale privind examinarea unei reclamații, soluționarea căreia implică modificările de rigoare în conținutul actului de expropriere.

În scopul demarării procedurii de evaluare a prejudiciilor cauzate prin exproprierea bunurilor imobile, precum și în vederea efectuării plăților către persoanele afectate, al căror terenuri nu au fost anterior înregistrate sau a căror date din actul de expropriere nu corespunde informația din Registrul bunurilor imobile, este necesar operarea modificărilor de rigoare în conținutul anexei nr. 1 și anexei nr. 2 a Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului prevede următoarele obiective stabilite de autorii proiectului:

1) Modificarea Anexei nr. 1 Lista bunurilor imobile afectate permanent de lucrările de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău;

La compartimentul „com. Băcioi, mun. Chișinău", poziția nr. 21 va avea următorul cuprins:

„

21	55141011177	55141011218	0.2411	Terenuri cu destinație agricolă	Beșliu Gheorghii Constantin Beșliu Irina Andrei

";

La compartimentul „satul Dezghingea, UTA Găgăuzia", poziția nr. 20 va avea următorul cuprins:

„

20	96281220574	96281224036	0.0597	Terenuri cu destinație agricolă	Clavdieva Mariana Ivan Gradinar Ivan Gheorghi

";

La compartimentul „satul Hansca, raionul Ialoveni", poziția nr. 2 se exclude, iar compartimentul se completează cu următoarele poziții:

„

2^1	55171030507	55171030754	0,0318	Terenuri cu destinație agricolă	Ignat Lilia Mihail
2^2	55171030508	55171030755	0,0134	Terenuri cu destinație agricolă	Munteanu Mihail Petru
2^3	55171030678	55171030756	0,0132	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Hansca r-nul Ialoveni

".

2) Modificarea Anexei nr. 2 Lista bunurilor imobile afectate temporar de lucrările de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău;

La compartimentul „com. Băcioi mun. Chișinău", poziția nr. 117 va avea următorul cuprins:

„

117	55141011177	**0.0379**	Terenuri cu destinație agricolă	Beșliu Gheorghii Constantin Beșliu Irina Andrei

";

La compartimentul „satul Dezghingea, UTA Găgăuzia", pozițiile nr. 134-136 vor avea următorul cuprins:

„

134	9628122:2	0.0209	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Dezghingea UTA Găgăuzia
135	9628122:3	0.0360	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Dezghingea UTA Găgăuzia
136	9628122:6	0.0099	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Dezghingea UTA Găgăuzia

";

pozițiile nr. 141-149 vor avea următorul cuprins:

„

141	96281220571	0,1649	Terenuri cu destinație agricolă	Croitor Maria Ivan
142	96281220572	0,0927	Terenuri cu destinație agricolă	Raia Gheorghi Fiodor
143	96281220573	0,1642	Terenuri cu destinație agricolă	Marin Anna Ilia Marin Fiodor Dmitri

144	96281220574	0,126	Terenuri cu destinație agricolă	Clavdieva Mariana Ivan Gradinar Ivan Gheorghi
145	96281220575	0,0877	Terenuri cu destinație agricolă	Trinca Ivan Gheorghi
146	96281220576	0,0596	Terenuri cu destinație agricolă	Chiciuc Ivan Gheorghi
147	96281220577	0,0849	Terenuri cu destinație agricolă	Sarikaya Svetlana Andrei
148	96281220578	0.1512	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Dezghingea UTA Găgăuzia
149	96281220579	0.3194	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Dezghingea UTA Găgăuzia

”;

La compartimentul „satul Hansca, r-nul Ialoveni”, poziția nr. 1 se exclude; compartimentul se completează cu pozițiile nr. 1^1-$1^{8,}$ cu următorul cuprins:

„

1^1	5517103	0,0541	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Hansca r-nul Ialoveni
1^2	5517103	0,0185	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Hansca r-nul Ialoveni
1^3	55171030505	0,0496	Terenuri cu destinație agricolă	Puscas Stefan Grigore
1^4	55171030506	0,0457	Terenuri cu destinație agricolă	Ignat Lilia Mihail
1^5	55171030507	0,0882	Terenuri cu destinație agricolă	Ignat Lilia Mihail
1^6	55171030508	0,1631	Terenuri cu destinație agricolă	Munteanu Mihail Petru
1^7	55171030509	0,0433	Terenuri cu destinație agricolă	Batereanu Margareta Tudor
1^8	55171030678	0,0712	Terenuri cu destinație agricolă	UAT sat. Hansca r-nul Ialoveni

”;

La compartimentul „or. Cimişlia r-nul Cimişlia”, se completează cu poziția nr. 65, cu următorul cuprins:

„

65	2901101063	0.0324	Terenuri cu destinație agricolă	Barbă Victor Gheorghe

”.

Totodată, se propune intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în temeiul art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, având în vedere necesitatea protejării drepturilor patrimoniale ale persoanelor afectate de expropriere, precum și asigurării realizării în termen a proiectului de infrastructură energetică de interes național.

Necesitatea aplicării imediate a prevederilor hotărârii este determinată inclusiv de faptul că mijloacele financiare destinate achitării despăgubirilor au fost prevăzute în bugetul de stat pentru anul 2026. În acest sens, amânarea intrării în vigoare a hotărârii ar putea întârzia procedurile de evaluare și achitare a despăgubirilor, generând riscul nevalorificării alocațiilor bugetare aprobate pentru anul curent.

Prin urmare, stabilirea intrării în vigoare a hotărârii la data publicării este justificată de necesitatea eliminării fără întârziere a impedimentelor juridice care afectează achitarea despăgubirilor, protejării drepturilor persoanelor expropriate și utilizării în termen a mijloacelor financiare alocate în bugetul de stat pentru anul 2026.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul examinării problemelor expuse la pct. 2.2, a fost identificate următoarele soluții alternative:

1) Aplicarea mecanismului prevăzut de procedurile Grupului Băncii Mondiale, care permite evaluarea și plata compensațiilor fără modificarea actului de expropriere; și

2) Opțiune de a nu face nimic, care ar presupune derularea procesului de expropriere, și implicit exercitarea obligațiilor statului privind plata compensațiilor conform datelor expuse actualmente în conținutul actului de expropriere.

Respectiv, ambele opțiuni tratate supra nu sunt aplicabile, ținând cont de mecanismele de identificare a persoanelor afectate precum și de plată a despăgubirilor, care derivă din prevederile Legii nr. 120/2022 și a procedurii de expropriere instituită prin anexă la acest act normativ, precum și din prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023 care la rândul său reprezintă un act normativ subordonat legii, menit să enumere exhaustiv acele bunuri imobile care sunt supuse procedurii de expropriere. Or, potrivit aranjamentelor stabilite prin actele normativ citate, compensația pentru exproprierea bunurilor imobile poate fi achitată doar în raport cu terenurile și suprafața acestor terenuri identificate prin actul de expropriere.

În această ordine de idei, opțiunea de modificare a datelor din actul de expropriere, în condițiile aranjamentelor stabilite prin Legea nr 120/2022, reprezintă unica soluție aplicabilă în vederea evaluării prejudiciului cauzat și scopul plății despăgubirilor către unele persoane afectate indicate la pct. 2.2, în cadrul procedurii de expropriere a bunurilor imobile necesare pentru lucrările de construcție a LEA 400 kV Vulcănești – Chișinău.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În funcție de modificările operate la capitolul majorării suprafețelor expropriate și completării actului de expropriere cu bunuri imobile înregistrate, cuantumul despăgubirii datorat persoanelor afectate urmează a fi evaluat corespunzător, în conformitate cu pct. 10 din procedura special din Anexă la Legea nr. 120/2022. Respectiv, impactul financiar al acestei opțiuni este unul relativ echilibrat, care reprezintă un efect firesc al respectării ordinii de drept prin operarea modificărilor propuse, permițând realizarea obiectivului de interes național fără prejudicierea drepturilor și intereselor cetățenilor, garantate prin Constituția Republicii Moldova.

De menționat că mijloacele financiare pentru exproprierea persoanelor afectate cât și pentru serviciile privind lucrările cadastrale au fost prevăzute în bugetul de stat pentru anul 2026, aprobat prin Legea nr. 322/2025.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil. Proiectul de modificare propus nu prevede aplicarea elementelor noi de reglementare, bunurile imobile datele cărora urmează a fi ajustate în conținutul Anexelor nr. 1 și nr. 2 se află pe amplasamentele lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și/sau intravilanul acestora, astfel cum a fost stabilit de traseului LEA, impactul social pentru aceste lucrări fiind evaluat și prezentat în Rapoartele privind impactul asupra mediului și impactul social.

Prin urmare, modificarea propusă va asigura un echilibru între interesul național de realizare a proiectului și tratarea echitabilă a cetățenilor, care sunt în imposibilitate de primire a compensațiilor urmare a datelor incomplete/eronate a actului de expropriere. Astfel, modificarea dată contribuie direct la obținerea unui impact social pozitiv.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil. Bunurile imobile la care se operează modificări din Anexele citate se află pe amplasamentele lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și/sau intravilanul acestora, astfel cum a fost stabilit de traseului LEA, impactul asupra mediului pentru aceste lucrări fiind evaluat și prezentat în Raport privind impactul asupra mediului și impactul social. Totodată, fiind obținut și Acordul de Mediu nr. 01/4745 pentru activitatea planificată „Interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României prin construcția LEA 400 kV Vulcănești - Chișinău”.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil. Proiectul nu presupune transpunerea actelor juridice ale UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea asigurării transparenței în procesul decizional, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, proiectul de hotărâre a fost supus consultării publice prin intermediul portalului guvernamental particip.gov.md. În urma desfășurării procedurilor de avizare și expertizare, proiectul de hotărâre a fost definitivat, cu luarea în considerare a observațiilor și propunerilor recepționate, acestea fiind reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor. Versiunea definitivată a proiectului și materialele aferente sunt publicate la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18208
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre a fost remis Centrului Național Anticorupție, prin scrisoarea nr. 05-2770 din 9 octombrie 2026, pentru efectuarea expertizei anticorupție, în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit Raportului de expertiză anticorupție nr. EHG26/11944 din 19 octombrie 2026, implementarea prevederilor propuse poate contribui la realizarea interesului public urmărit prin proiect, fără a aduce atingere interesului public general. Totodată, proiectul de hotărâre a fost remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Prin expertiza juridică nr. 04/2-12072 din 28 octombrie 2026, au fost formulate observații și propuneri în vederea îmbunătățirii calității proiectului, care au fost examinate și acceptate de autor, fiind reflectate corespunzător în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Urmare a aprobării proiectul de hotărâre urmează a fi modificată Hotărârea Guvernului nr. 1037/2023 cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile și a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.
Proiectul de hotărâre presupune modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023.

Digitally signed by Grițco Andrei
Date: 2026.10.29 19:55:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Secretar general al ministerului */semnat electronic/* **Andrei GRIȚCO**